

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих, археология және этнология факультеті
Археология, этнология және музееология кафедрасы

**ОҚКАР3312 «АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЕСКЕРТКІШТЕРДІ
РЕСТАВРАЦИЯЛАУ ЖӘНЕ КОНСЕРВАЦИЯЛАУ» пәні
бойынша емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік
ұсыныстары**

«5В020800- Археология және этнология» мамандығы бойынша білім
беру бағдарламасы

Алматы 2021

Құрастырушы:

Бексеитов Ғ.Т т.ғ.к., Археология, этнология
және музеология кафедрасының аға
оқытушысы

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі
және атағы)

«АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЕСКЕРТКІШТЕРДІ РЕСТАВРАЦИЯЛАУ ЖӘНЕ
КОНСЕРВАЦИЯЛАУ» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы
және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды «_____»
_____ 2021 ж., хаттама №_____

Кіріспе

Бакалаврдың «5B020800- Археология және этнология» мамандығына арналған ОРҚАР3312 «АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЕСКЕРТКІШТЕРДІ РЕСТАВРАЦИЯЛАУ ЖӘНЕ КОНСЕРВАЦИЯЛАУ» пәні бойынша студенттер емтиханды oqulyk.kz платформасында тапсырады.

OQYLYQ платформасындағы жазбаша емтихан - емтихан кестесі бойынша білім алушы автоматты түрде жинақталатын емтихан билетінің сұрақтарына жауап жолдарын толтыру арқылы онлайн-платформада (OQYLYQ СДО) емтихан тапсырады. Емтихан тапсыруды прокторингтің автоматты жүйесі немесе Проктор бақылайды.

Пән оқытушысы оқулық жүйесінде орындалған емтихан жұмыстарын тексереді. Оқулық жүйесінде жұмысты бағалайды. Қойылған балдарды оқытушы UNIVER жүйесіне қойып шығады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар берілді.

1. Реставрация ұғымы, қалыптасу процесі, терминология
2. Қалпына келтірудің заманауи түрлері мен бағыттары
3. Матаны консервациялау және реставрациялау ұғымы
4. Сәулет ғимараттарын консервациялау және реставрациялау
5. Ағаштан жасалған заттарды консервациялау және реставрациялау
6. Ежелгі дәуірде қалпына келтіру және қалпына келтіру
7. Консервациялау мен реставрациялаудың тарихи даму кезеңдері
8. Қазіргі заманғы реставрация және консервация
9. Кеңестік периодтағы казреставрацияның қалпына келтіру жұмыстары
10. Археологиялық заттарды қалпына келтірудің жаңа көзқарастары
11. Археологиялық объектілерді консервациялау
12. Металдардан жасалған бұйымдарды реставрациялау және консервациялау
13. Керамикалық бұйымдарды реставрациялау және консервациялау.
14. Мата мен киімді консервациялау және реставрациялау.
15. Өнер туындыларын консервациялау және реставрациялау.
16. Монеталарды тазалау, қалпына келтіру және консервациялау
17. Реставрация және консервация: Деректану тарихнама
18. Заттарды сақтау ережелері және қалпына келтірудің алдын алу
19. Қалпына келтіру: орау және тасымалдау
20. Тарихи-мәдени ескерткіштерді заңды-құқықтық қорғау
21. Алматы қаласының ескерткіштерін қалпына келтіру
22. Орта ғасыр ескерткіштерін қалпына келтіру
23. Қалпына келтіру және консервациялау құжаттамасы
24. Реставрация және консервация ұғымдары
25. Тарихи-мәдени ескерткіштер мен өнер ескерткіштерін қалпына келтіру теориясы
26. Мұражай экспонаттарын қалпына келтіру әдістері
27. Мұражайдағы көшірмелер мен қайта құру қажеттілігі

28. Мәдени мұра " бағдарламасы саласында реставрация мен консервациялауды дамыту»
29. Реставрациялау және консервациялау материалдарын қолдану
30. Мұражайдағы реставратордың қызметі мен рөлі
31. Археология ескерткіштерін зерттеу және қорғау. Ашық аспан астындағы археологиялық нысандарды реставрациялау және консервациялау
32. Орхон-Енисей " Халықаралық ескерткіштерді қалпына келтіру жобасы»
33. Ашық аспан астындағы сүйектен жасалған заттарды қалпына келтіру және тазарту.
34. Қорғау жөніндегі халықаралық ұйымдардың қызметі
35. Қазақстан Республикасының тарихи-мәдени ескерткіштерін қорғау жөніндегі шаралар мен іс-қимылдар
36. Консервация мен қалпына келтірудегі инновациялар
37. Баян Сұлу мен Қозы Көрпеш кесенесін қалпына келтіру
38. Ақыртас кешеніндегі қалпына келтіру жұмыстары
39. ҚР ескерткіштерін қалпына келтіру бойынша "Қазмемқайтажаңарту" жобалары
40. Ақыртас кешеніндегі қалпына келтіру жұмыстары
41. Тараздағы сәулет ескерткіштерін қалпына келтіру
42. Тарихи-мәдени ескерткіштерді қорғау жөніндегі заңды-құқықтық
43. Археологиялық заттарды зертханалық жағдайда өңдеу
44. Бекет ата жер асты мешітін қайта жаңғырту Бекет ата жер асты мешітін қайта жаңғырту
45. Қожа Ахмет Яссауи кесенесін қалпына келтіру тарихы
46. Күміс бұйымдарды электрохимиялық және электролиттік тазалау
47. Шетелдік мамандардың инновациялық тәжірибесі
48. Отандық мамандарды реставрациялау мен консервациялаудағы инновациялық тәжірибе
49. Мүсіндер мен қол бұйымдарын реставрациялау және консервациялау
50. Нумизматикалық ескерткіштер мен металл бұйымдарын
51. Музей қорындағы жарық және температура-ылғалдылық режимінің Ережелері
52. Әл-Фараби ескерткішін қалпына келтіру жөніндегі халықаралық жоба
53. Қайта жаңартылған жұмыстардың негізгі мәселелері мен жай-күйі
54. Археологиялық ескерткіштердің бұзылу себептері және оларды реставрациялау мен консервациялау
55. Қазақстандағы ескерткіштерді қорғауды қалыптастыру тарихы
56. Отандық реставраторлар мен консерваторлардың халықаралық жобалардағы жетістіктері
57. Сұлтан Бейбарыс ескерткішін қалпына келтіру жөніндегі халықаралық жобаның жетістіктері
58. Алматы қаласының ескерткіштерін реставрациялау және консервациялау
59. Тәуелсіз Қазақстандағы сәулет ескерткіштерін қалпына келтіру
60. Қазақстан мен шетел мұражайларының реставрациялау шеберханаларының тәжірибесі мен нұсқаулықтар

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

-Музейлік реставрациялық-консервациялық іс- тәжірибені қалыптастырудың негізгі әдістері мен қалыптасу тарихын оқытады.

-археологиялық және этнографиялық ескерткіштердің бұзылуының түрлерін анықтайды;

- ескерткіштер сипаттамасын, техникалық құжаттамасын және паспортын жасайды;

-бұзылу түрлері мен олардың ескіруіне әсер ететін жолдарды анықтайды;

-ескерткіштерге қалыпты консервация, шұғыл консервация және реставрация жасаудың әртүрлі әдістерін қолданады;

-жасаған жұмыстың техникалық нәтижесін нақтылайды.

-Пән археологиялық және этнографиялық заттарды сақтау, табиғи ескіруден қорғау, бұзылу қаупінен қорғау, оларды ұзаққа сақтаудың табиғи жолдарын қарастыру мәселелерін оқытуға бағытталған. Пән аясында музей заттарын реставрациялау және консервациялаудың әдіс-тәсілдері, реставратор қызметі, реставрациялау-консервациялау жұмыстарын жүргізудің негізгі құжаттары мен түрлері мәселелері оқытылады.

Ұсынылатын әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер тізімі

- 1 «История и теория реставрации памятников архитектуры» Москва – 1986.
- 2 Консервация и реставрация музейных художественных ценностей. Библиографическая информация. – Информкультура. Российская государственная библиотека. – М., 1989-1992.
- 3 Куйбышева К.С., Степанова М.Г. Охрана, реконструкция, реставрация и консервация памятников древнерусской культуры. Основная литература на русском языке, изданная в СССР в 1918-1924 гг. // 4 Памятники культуры: Новые открытия. Письменность. Искусство. Археология: Ежегодник, 1976. – М.: Наука, 1996. – С.375-401.
- 4 Бобров Ю.Г. Теория реставрации памятников искусства: закономерности и противоречия. - М., 2004

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. *Сборник Методическое сопровождение мониторинга недвижимых памятников Вологодской области*, Вологда 2005.
2. *2 Аннотированный библиографический указатель иностранной литературы по вопросам исследования, консервации и реставрации произведений искусства и памятников культуры / ВНИИ реставрации ; составитель Л.В. Волкова ; под ред. Л.И. Поповой. - М. : Б.и., 1985. - 390 с.*
3. *Теория и практика сохранения памятников культуры. Сб. науч. тр. Вып. 22 / Ред. Добрусина С. А. — СПб.: РНБ, 2009.*
4. *Бондарчук В.Г. Обзор литературы по реставрации каменных памятников культовой архитектуры // Кафедра Исаакиевского собора : материалы науч.-практ. конф. / Гос. музей-памятник "Исаакиевский собор". - СПб.,*

2006. - № 2

5. Бобров Ю.Г, Бобров Ф.Ю. Консервация и реставрация станковой и темперной живописи. М., 2008. – 256 с.
6. Бех Н.И., Васильев В.А., Гини Э.Ч., Петриченко А.М. Мир художественного литья история технологии // УРСС. Москва. 1997
7. *Лопатина Т.Ф.*. Опыт борьбы с биоповреждениями в Музее антропологии и этнографии им. Петра Великого (Кунсткамера) // Сохранность культурного наследия: Наука и практика. Будущее прошлого, расширение доступа и сохранность коллекций. СПб., 2000. Вып. 3.
8. «Исследования и консервация культурного наследия. Материалы научно-практической конференции. Москва, 12-14 октября 2004 г.» ГосНИИР; Москва 2005
9. Скотт А. Очистка и реставрация музейных экспонатов. Перевод с английского В. А. Шлоровой и В. Е. Шармаковской. М.,
10. Турищева Р.А., Самгина В.В. Консервация музейных предметов из черных металлов. // Труды ГИМ. Выпуск 107. Реставрация музейных ценностей.